

KONINKLIJK

LGOG

samen de geschiedenis van LIMBURG ONTDEKKEN

Kring Ter Horst

Ineke Eickmans
Secretaris
0651568605
secretaris@lgogterhorst.nl

UITNODIGING

Activiteit	Wintercursus Maatschappelijke veranderingen in Noord-Limburg sinds 1945
Wanneer	Dinsdagavond 10, 24 januari en 7 februari. Telkens om 19.30 tot uiterlijk om 21.30 uur
Locatie	Cursuslokaal museum de Kantfabriek, Americaanseweg 8, Horst

Horst, 13 november 2022

Aan de leden van LGOG kring Ter Horst en andere geïnteresseerden

Maatschappelijke veranderingen in Noord-Limburg sinds 1945..... *Geïllustreerd aan de hand van het voorbeeld van Horst*

Toen het "Dagblad voor Noord-Limburg" in 1972 de grens van 40.000 abonnees overschreed, bracht het een speciale editie uit. Daarin schetste Volkskrant-journalist Cor van Heugten de bijzondere vooruitgang die sinds de oorlog in het noorden van de provincie Limburg was geboekt. Hij schreef:

Ik geloof niet dat, ergens ter wereld in zo'n korte tijd zoveel economische en maatschappelijke vooruitgang tot stand gekomen is, door een goed samenspel van agrariërs, coöperaties, landbouworganisaties, land- en tuinbouwvoorlichting, boerenleenbanken, en andere sociaal-maatschappelijke-culturele en economische instellingen. Dat geldt ten dele ook voor de industrialisatie.

Het was het verhaal van de Noord-Limburgse boer en tuinder, dat hij karakteriseerde als de emancipatie van het kleine gemengde bedrijf en als het epos van de "stramgebeulde boer en peelwerker", die van noodlijdend zelfverzorger was uitgegroeid tot "welvarend leverancier van Benelux en Euromarkt". Hij prees het vakmanschap van de Noord-Limburgse agrariërs. Zij konden hard werken en ook nog eens goed rekenen.

Het sociale isolement van de Peel was doorbroken

Tijdens de wederopbouw van Noord-Limburg waren bovendien de vensters naar het oosten, westen en noorden “veel verder” opengezet. Het sociale isolement van de Peel was doorbroken. Dat was, volgens Van Heugten, alleen nog in de romans van Anton Coolen terug te vinden. De aanpassing aan de nieuwe levensstijl die de industrialisatie met zich meebracht, had weinig problemen opgeleverd. Die was “verrassend snel en soepel” verlopen. Tot zover Van Heugten. De inhaalslag die Noord-Limburg vanaf de jaren '50 doormaakte, opende inderdaad de weg naar een hogere levensstandaard. Nieuwe woonwijken met modernere woningen en de aanleg van nutsvoorzieningen zorgden voor meer wooncomfort. Door de aanleg van nieuwe wegen verbeterde de ontsluiting van de streek en veel dorpscentra werden grondig gereconstrueerd, om ze aantrekkelijker te maken voor het winkelend publiek dat nu over een rijker gevulde beurs beschikte. Meer welvaart stelde ook steeds meer mensen in staat een tv en een auto aan te schaffen. De bevolking kon zo haar horizon letterlijk en figuurlijk verbreden.

Norbertuswijk

De samenleving veranderde ook in andere opzichten. De rol van geloof en kerk boekte aan betekenis in. De zondagse kerkgang schoot er steeds vaker bij in, de rozenkrans werd steeds minder gebeden en het aantal geboortes liep ook in Noord-Limburg vanaf de jaren '70 sterk terug. In het meer verstedelijkte Zuid-Limburg was dat proces al eerder op gang gekomen.

Het voorzieningenniveau op het terrein van onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijk werk werd na de oorlog verder uitgebouwd. Organisaties van vrouwelijke en mannelijke religieuzen trokken zich, mede als gevolg van het opdrogen van het aantal roepingen, terug uit deze domeinen waarvoor zij eerder met grote toewijding het fundament hadden gelegd.

Patronen van vrijetijdsbesteding, van jeugdwerk, sport en cultuur veranderden eveneens. Gemeentelijke overheden die lang op deze terreinen afzijdig waren gebleven, rekenden het sinds de jaren '60 tot hun taak deze nieuwe ontwikkelingen te stimuleren, vooral door passende accommodatie voor activiteiten beschikbaar te stellen.

Door de modernisering wijzigden ook de verhoudingen tussen de gemeenten in Noordwest-Limburg. Het besef drong door dat gemeenten niet langer eilanden waren en dat, zeker met het oog op de werkgelegenheid, leefbaarheid, gezondheidszorg en zaken als afvalverwerking, intensievere samenwerking geboden was.

De wens problemen vanuit een bredere invalshoek te kunnen benaderen speelde eveneens een rol bij de veranderingen op het gebied van de samenstelling van de gemeenteraden. Daar deden in jaren '70 landelijke partijen hun intrede, hetgeen ten koste ging van de lokale lijsten die tot dan de gemeentepolitiek hadden gedomineerd. In veel Noord-Limburgse gemeenten was het CDA tot voor kort verreweg de grootste partij.

De veranderingen in de Noord-Limburgse samenleving na de Tweede Wereldoorlog worden tijdens de cursus toegelicht aan de hand van de ontwikkelingen in Horst.

Cursusavond 1 op 10 januari

Verbreiding van de economische bedrijvigheid (land- en tuinbouw, industrie en dienstensector), groeiende welvaart en mobiliteit. In de jaren '50-'60; schaalvergroting in de agrarische sector; ontstaan van de milieuproblematiek rond de intensieve veeteelt in de jaren '70-'80 en de komst van arbeidsmigranten.

Cursusavond 2 op 24 januari

Ontkerkelijking, jeugdwerk, sport en cultuur.

Cursusavond 3 op 7 februari

Nationalisering van de lokale politiek, intergemeentelijke samenwerking en sociaal leefklimaat.

Informatie over de spreker

Eerder; op 19 oktober hield Jan Janssen al een lezing over dit onderwerp, onder grote belangstelling en met veel waardering. Wij zijn dan ook blij dat Jan middels deze wintercursus dieper op dit onderwerp wil ingaan.

Dr. J.A.M.M. Janssen,

studeerde geschiedenis aan de Katholieke Universiteit in Nijmegen en was van 1980 tot 2016 als historicus werkzaam bij het Ministerie van Defensie. Hij was onder meer directeur van het Militaire Luchtvaart Museum in Soesterberg. Sinds 2016 werkt hij aan een boek over de maatschappelijke veranderingen in Noord-Limburg, waarbij de gemeente Horst als uitgangspunt dient.

Praktische informatie

Graag nodigen wij u uit voor deelname aan deze cursus. Voor leden kost de cursus 35 euro, voor niet leden 45. Koffie en thee zijn daarbij inbegrepen.

Als u wilt deelnemen, dan kunt u zich via een email naar secretaris@lgogterhorst.nl aanmelden. De acceptatie is in volgorde van aanmelding en met voorrang voor de leden van de Kring Ter Horst. De maximale groepsgrootte is 33 deelnemers. In de kantfabriek is een lift aanwezig, waarmee u het cursuslokaal kunt bereiken.

Met genoegen zullen wij u begroeten.

Vriendelijke groet, namens het bestuur van de LGOG Kring Ter Horst,

Arie Stas, voorzitter en Ineke Eickmans, secretaris